

Myślę, że można śmiało stwierdzić, iż manipulacja to pochodna, czy też przedłużenie stwierdzenia, że cel uświęca środki (oczywiście w negatywnym tej maksymy znaczeniu). Jest to naśladowanie filozofii Niccolò Machiavellego.

Manipulacja jest zdecydowanie jedną z rzeczy, których zakazałabym innym, gdybym tylko miała taką możliwość. Jednak jak wiadomo, człowiek często jest niepokorny i sprzeciwia się zakazom. Tkwimy w przekonaniu, że zawsze mamy rację i jeszcze bardziej idziemy w zaparte sądząc, że mamy do wszystkiego prawo. Myślę, że niestety i w tej sytuacji byłoby podobnie. ■

Zofia Owsiak (16 lat)

I miejsce w konkursie na artykuł prasowy

Czego nie można mi zakazać? - Świadomi wolności.

Wolność dla każdego człowieka może oznaczać co innego. Dla jednych jest to jedynie możliwość wtopienia się w społeczeństwo oraz podążania z głównym nurtem, a dla innych jest szansą na poszerzenie horyzontów i rozwinięcie skrzydeł. Gdy usiłuje się ograniczać nam naszą wolność, wprowadzając nowe zakazy, ograniczenia, powinniśmy natychmiast zareagować sprzeciwem. Nawet wtedy, gdy na początku wydają się nam mało istotne i bez wpływu na nasze życie. Nasze prawa są bardzo wyraźnie opisane w różnych aktach prawnych, takich jak Konstytucja, Konwencja Praw Dziecka lub wielu innych dokumentach. Ich znajomość umożliwi nam wychwycenie momentu zagrożenia oraz pozwoli na stosowną reakcję.

Obywatelskim obowiązkiem jest chronienie naszych praw oraz dbanie o to, aby nie były nam one odbierane lub ograniczane. Często dzieje się to w radykalny, widoczny sposób, ale równie niebezpieczne jest stopniowe, ukryte i systematyczne ich odbieranie. Powstanie praw człowieka zajęło ludzkości wiele setek, a nawet tysięcy lat i przekształcało się wraz z upływem czasu i rozwojem cywilizacji. Dlatego jakiegokolwiek nowe ograniczenia powinny być tematem

debat i zostać zaakceptowane przez zainteresowane strony.

Nie można zakazać nam postępowania zgodnie z naszą wiarą, kulturą oraz przekonaniem, w których zostaliśmy wychowani, do których przywykliśmy i które popieramy. To dzięki wolności, oczywiście w ramach ogólnie obowiązujących reguł kulturowych świat może dynamicznie się rozwijać, a ludzie spełniać swoje marzenia. Mamy również prawo do podejmowania własnych decyzji, dążenia do postawionych sobie własnych celów i pragnień, nawet jeżeli byłyby one niezgodne z oczekiwanymi standardami. Dzięki oryginalnemu myśleniu i nieograniczonej wyobraźni możemy odkrywać nowe możliwości i nigdy nie możemy zgodzić się na odebranie nam tego.

Podsumowując, wolność jest bardzo ważna i żeby jej nie stracić, musimy robić wszystko, aby nie pozabawiać wolności innych. Jako Polacy żyjący w swojej ojczyźnie mamy wiele praw, których nie mogą nam zabrać ani politycy ani sędziowie bez podstawy istniejącej w Konstytucji. Uważam również, iż nie warto szukać tylko winnych zabierania naszej wolności, lecz dobrze jest zastanowić się, co możemy zrobić sami, aby zachować nasze przywileje. Dlatego jeśli każdy Polak będzie myślał o drugim człowieku i o tym, jak sam chciałby być traktowany, zakończy się problem z odbieraniem wolności Polakom. ■

Weronika Burda (15 lat)

II miejsce w konkursie na artykuł prasowy

„Granica mojej wolności = początek twojej wolności”

Zastanawiałeś się kiedyś, gdzie jest granica wolności? Do którego momentu można się czuć wolnym człowiekiem? Czy niezależność ma swoje ograniczenia? Czy jeśli istnieje granica swobody, to czy są konsekwencje jej przekroczenia?

Wolna wolność?

Wolność można określić jako brak zewnętrznego przymusu. Ale to nie jest jedyna definicja wolności.

Otóż każdy z nas inaczej rozumie to słowo. Z tego powodu może wydawać się, że istnieją różne granice. Aczkolwiek granica powinna być tylko jedna.

Względność wolności

Niezawisłość zależy od różnych czynników. Najważniejszym z nich jest prawo. Określa ono ograniczenia autonomizacji, aby nie nastąpiła jej gloryfikacja. Koniec końców nie można przypisać człowiekowi wolności absolutnej, gdyż wolność bez jakiegokolwiek ograniczeń prowadzi do samowoli.

Prawo – sprzymierzeniec czy wróg?

Prawo, będąc pewnym ograniczeniem wolności, jest równocześnie jej sprzymierzeńcem. Pomaga ono nam w poznawaniu zasad i kryteriów działania, których sami nie bylibyśmy w stanie prawdopodobnie odkryć i zrozumieć. Prawo nie może być traktowane jako kajdany wolności. W rezultacie suwerenność człowieka podlega ochronie prawnej.

Wolność a odpowiedzialność

Każdy z nas chce być wolny. Natomiast nie każdy chce brać odpowiedzialność za swoje decyzje. Skoro wolność można wyrazić jako możliwość podejmowania przez nas decyzji, to ta sama wolność może warunkować odpowiedzialność za podjęte działania i wynikające z nich skutki.

Ostateczna granica

Wolność sprawia, że każdy nasz czyn podlega ocenie moralnej. Jest ona nam dana po to, abyśmy rozwijali swoje człowieczeństwo. Nie jesteśmy wolni od bycia istotą społeczną. Żyjąc w społeczności ludzkiej, nie możemy pomijać uprawnień innych osób. Trzeba pamiętać, iż: „Wolność człowieka kończy się tam, gdzie zaczyna się wolność drugiego człowieka” - Alexis de Tocqueville. ■

Taron Tovmasyan (18 lat)

III miejsce w konkursie na artykuł prasowy